

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Na evropski diplomatski šahovnici:

Jugoslavija - ključ do Balkana

V mednarodnih krogih z največjo pozornostjo zasledujejo diplomatske akcije in pripisujejo izreden pomen razgovorom, ki jih bo imel jutri v Berlinu jugoslov. zunanji minister dr. Cincar-Marković z nemškimi državniki — Splošno računajo, da bo Jugoslavija očuvala svojo dosedanje nevtralnost

Dr. Cincar-Marković

ZENEVA, 25. aprila. br. Z največjo pozornostjo zasledujejo tukajšnji politični in diplomatski krogi razgovore, ki se vodijo zadnje tedne med diplomati vseh evropskih držav. S prav posebnim zanimanjem sledi prizadevanjem Anglije in Francije za ustvaritev široko razpredene mirovne fronte in skrbno opazujejo tudi akcije oziroma Rim-Berlin, da to preprečita. V tej zvezi pripisujejo prav posebno važnost razgovorom, ki se vodijo z balkanskimi državami. Zasedba Albanije s strani Italije je po sodbi ženevskih krogov položaj v tem delu Evrope bistveno spremenila in postavila zapadne demokratske velesile pred nove ovire in naloge. Največji pomen pripisujejo razgovorom, ki se vodijo sedaj z Jugoslavijo, pri čemer opozarjajo na to, da predstavlja Jugoslavija ključ do Balkana. Z velikim zanimanjem je bil v ženevskih krogih zaradi tega sprejet komunike o razgovorih, ki sta jih imela jugoslovenski in italijanski zunanji ministri v Benetkah in z napetostjo pričakujejo, kakšen bo izid razgovorov, ki se bodo pričeli jutri med jugoslovenskimi zunanjimi ministrom dr. Cincar-Markovićem in nemškimi državniki v Berlinu. Od stališča, ki ga bo zavzela Jugoslavija v sklopu mednarodnih sporov, je v veliki meri odvisen ves nadaljnji razvoj dogodkov v Evropi. V ženevskih krogih izražajo prepričanje, da bodo odgovorni činitelji Jugoslavije tudi nadalje ostali zvesti politiki nevtralnosti, daji priznavajo, da je Jugoslavija sprito pritiska, ki se izvaja na njo z vseh strani, v dokaj delikatnem položaju. Vendar pa predstavlja Jugoslavija na diplomatski šahovnici tako važno postojanko, da si noben tabor ne želi imeti te države in njene odlične vojske za nasprotnika. Z velikim zanimanjem gledajo v Ženevi na jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića, ki ga cenijo kot odličnega in zelo spretnega diplomata.

Kaj sodijo v Londonu ...

London, 25. aprila. e. Malokatero službeno obvestilo se je tako obširno in skrbno komentiralo v političnih krogih londonske javnosti, kakor poročilo o rezultatih razgovorov med italijanskim zunanjim ministrom Ciano in jugoslovanskim zunanjim ministrom dr. Cincar-Markovićem v Benetkah. Ravno tako se pripisuje velik pomen potovanju dr. Cincar-Markovića v Berlin in njegovemu sestanku s Hitlerjem. Skoraj vsi londonski listi smatrajo v določanju stališča Jugoslavije napram Italiji in Nemčiji, da ima ključ položaja na Balkanu.

„Times“ pišejo, da želi Jugoslavija ohraniti popolno nevtralnost v sedanjem mednarodnem položaju in da ne bo pristopila k nobeni grupaciji velesil. Dopisnik lista poroča v zvezi s tem iz Budimpešte: Beograjska vlada se nada, da bosta Italija in Nemčija respektirali meje in neodvisnost Jugoslavije. Ako bo dala Madžarska enake dokaze svoje dobre volje, v toliko bolj, toda Beograd ne namerava sprejeti miru za vsako ceno in kategorično odklanja vsako razpravo o teritorialni reviziji. Prav tako vztraja Beograd na ohranjanju svojih zvez z Rumunijo in zavezništva v okviru Balkanske zveze. Na drugi strani pa je treba naglasiti, pišejo „Times“, da ni nevarnosti za Jugoslavijo že glede na to,

ker je očuvanje neodvisnosti Jugoslavije v največjem interesu Italije same.

... in v Parizu

Pariz, 25. aprila. e. Razgovori med dr. Cincar-Markovićem in grofom Ciano so glavni predmet francoskega tiska. Večina listov izraža mnenje, da bo Jugoslavija tudi nadalje ostala zvesta svoji politiki nevtralnosti. Tako piše „Temps“, da je dr. Cincar-Marković dovolj previden, da si je ohranil svobodo za bodočnost. V političnih krogih smatrajo, da se Jugoslavija ne bo pridružila nobenemu bloku evropskih grupacij in da bo odklonila vstop k antikomunističnemu paktu in prav tako tudi angleško-francosko varnostno fronto.

V Berlinu pripisujejo obisku dr. Markovića velik pomen

Budimpešta, 25. aprila. AA. Berlinski dopisnik tukajšnjega lista „Hetve“ poroča iz Berlina, da pripisujejo tam obisku jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića izreden pomen. Berlinski politični krogi naglašajo, da so obiski srednjeevropskih državnikov v Italiji in v Nemčiji dokaz, da se srednjeevropske dr-

žave v svojem napredku ne ovirajo s pa-ničnim razpoloženjem, ki ga povzroča že nekaj časa del svetovnega časopisa.

Berlin, 25. aprila. e. Nemški tisk objavlja rezultate konference med grofom Ciano in dr. Cincar-Markovićem. V vseh člankih poudarjajo ojačenje sodelovanja med Rimom, Berlinom in Beogradom. Po mnenju nemškega tiska je po razgovorih, ki jih vodi Gafencu, in po razgovorih med Ciano in dr. Cincar-Markovićem nastopilo trenutno pomirjenje, ki se bo pa prav gotovo še povečalo o priliki razgovorov dr. Cincar-Markovića v Berlinu.

Dr. Cincar-Marković pride v Berlin danes ob 17. z letalom. Razgovori so predvideni za 26. in 27. april. Dr. Cincar-Marković, ki je nedavno zapustil položaj poslanika v Berlinu, je v nemški prestolnici zapustil mnogo prijateljev. Nemški zunanji minister v Ribbentrop bo priredil Cincar-Markoviću na čast na svojem domu kosilo. Za jugoslovenskega zunanjega ministra so že rezervirani prostori v hotelu „Adlon“ v ulici Unter den Linden. Poudarjajo, da bodo razgovori dr. Cincar-Markovića v Berlinu imeli izključno informativne značaj. Vsi tisti, ki širijo drugačne informacije in ki razgovorom dr. Cincar-Markovića z Ribbentropom pripisujejo drug značaj, ne pa informativnega, bodo na vsak način razočarani.

Chamberlainovo opozorilo Hitlerju

še vedno so možna pogajanja o vseh spornih zadevah in rešitev na miren način

LONDON, 25. aprila. e. Nepričakovani povratek angleškega veleposlanika Hendersona v Berlin je dal povod glasovom, da gre za novo akcijo ministrskega predsednika Chamberlaina v duhu njegove prejšnje politike pomirjenja z Nemčijo. Chamberlain je sicer v parlamentu izjavil, da povratek Hendersona nima nobenega posrednega pomena.

Kakor pa sodijo v političnih krogih, bo nadaljnji razvoj mednarodne situacije odvisen od Hitlerjeve izjave. Zato želi angleška vlada, da predstavnikov rajha ne pusti v dvomu o namerah angleške politike v Evropi, ki ni, kakor mislijo, dovolj jasno in pravilno razumevana. Henderson je dobil nalog, da takoj stopi v zvezo s službenimi činitelji rajha in razloži stališče svoje vlade napram sedanjim situaciji. Poleg tega govore, da je Henderson prinesel v Berlin osebno sporočilo ministrskega predsednika Chamberlaina kancelarju Hitlerju. V tem sporočilu izraža angleški ministrski predsednik svoje prepričanje o možnosti uspešnih razgovorov glede vseh odprtih vprašanj potom diplomatskih razprav. Opozarjajo tudi, da bi v primeru, da Hitler popolnoma odkloni Rooseveltovo iniciativo, to napravilo v angleški javnosti skrajno neugoden in mučen vtis. Od Hitlerjevega odgovora bo odvisno, ali bo Anglija uvedla splošno vojaško dolžnost ali ne.

Povratek francoskega poslanika

Berlin, 25. aprila. V berlinskih diplomatskih krogih se trdi, da se bo tudi francoski veleposlanik v Berlinu Coulondres vrnil na svoje mesto in najbrže že jutri zopet prevzel vodstvo francoskega veleposlaništva.

Ameriški poslanik se ne bo vrnil v Berlin

Washington, 25. aprila. e. Ameriški zunanji minister Hull je izjavil, da Zedinjene države ne bodo sledile primeru Anglije, ter da se ameriški veleposlanik ne bo preje vrnil v Berlin, dokler Roosevelt ne dobi odgovora od Hitlerja. V diplomatskih krogih sodijo, da bo Hitler zahteval od Roosevelta, naj posreduje, da bo ugodeno nemškimi gospodarskim in kolonialnim težnjam, še predno dobi Roosevelt

svoj odgovor. Roosevelt pa seveda nima namena, da bi se zapletel v mednarodne dogodke, že zaradi svojih političnih pogledov, ki so tudi odvisni od notranjih političnih razmer.

Angleški nasvet Franciji

London, 25. aprila. AA. DNB: „News Chronicle“ izve, da je angleška vlada sporočila francoski vladi, da bi Anglija podprala, ako bi Francija začela pogajanja z Italijo glede gotovih italijanskih zahtev, ki niso v zvezi z odstopom ozemlja, kakor je to n. pr. vprašanje sueškega prekopa in železniške zveze med Džibutijem in Abesinijo.

Francosko priporočilo Angliji

London, 25. aprila. g. Diplomatski svetovalec angleške vlade Vansittart, ki se je po večdnevni posvetovanjih s francoskimi državniki vrnil iz Pariza, je obvestil angleško vlado o nujnih priporočilih Francije glede ureditve angleške državne obrambe. Francoska vlada nujno priporoča angleški vladi, naj nemudoma uvede vojaško obveznost, ker bo sicer izgubila zaupanje svojih zaveznikov in onih držav, katerim je ponudila svoje jamstvo. Iste mnenja je tudi šef glavnega angleškega generalnega štaba vicont Gort, ki je obvestil predsednika vlade, da bo podal ostavko, če se vlada ne bo takoj odločila za uvedbo vojaške obveznosti v kakršnikoli obliki.

Angleška mornarica v grških ...

London, 25. aprila. AA. Reuter: Uradno poročajo, da bodo oddelki angleške sredozemske mornarice v toku križarjenja, ki se bo začelo 26. aprila t. l., obiskali grške luke, Ciper, Palestino in Egipt. Verjetno je, da se bodo na to vršile vaje v vzhodnem delu Sredozemskega morja. Domovinska mornarica se bo zbrala 29. aprila v Portlandu. Več edinic domovinske mornarice se bo udeležilo slavnosti o priliki odhoda angleškega kraljevskega para v Kanado. Domovinska mornarica bo nato v bližini Portlanda imela strelske vaje.

... italijanska v jugoslovenskih vodah

Dubrovnik, 25. aprila. Po poročilih iz Rima bo v začetku prihodnjega tedna del italijanske mornarice, ki se nahaja sedaj v albanskih pristaniščih, odplul v jugoslovanske vode in obiskal razna pristanišča.

Anglija si hoče zagotoviti tudi gospodarski vpliv v Rumuniji

Bukarešta, 25. aprila. br. Danes dopoldne se je angleška gospodarska delegacija pod vodstvom prvega gospodarskega svetovaleca angleške vlade sira Frederica Lighta Rossa sestala z rumunsko trgovinsko delegacijo. Light Ross je imel davi daljši razgovor z ministrskim predsednikom Calinescom, finančnim ministrom Contascinom in trgovskim ministrom Bujojem.

Angleški krogi v Bukarešti naglašajo, da je bilo z zadnjim rumunsko-angleškim sporazumom rešeno vprašanje rumunskega izvoza v Anglijo. Sedaj gre v prvi vrsti za to, da se uredi in poveča tudi angleški izvoz v Rumunijo. Glede na to bo treba spremeniti sedanjí klirinški sistem. Da bi se preprečil prevelik nemški gospodarski vpliv na Rumunijo, je angleška vlada sklenila ustanoviti poseben fond za po-

ševanje rumunsko-angleških trgovinskih odnosov. Poleg tega bo dala na razpolago potrebna sredstva za celo vrsto rumunskih javnih del in ojačenje rumunske industrije. Posebej pa omenjeni krogi naglašajo, da je angleška vlada sprito garancij, ki jih je dala za rumunsko neodvisnost, prisiljena sodelovati pri oborožitvi Rumunije.

Moskva — Ankara

Moskva, 25. aprila. br. Pomočnik komisarja za zunanje zadeve Potemkin je sredi odpotoval v Ankaru. Razgovorom v Ankari pripisujejo v zvezi z akcijo Anglije velik pomen.

Nov komet se približuje Zemlji

Odkril ga je observatorij v Oslu

Oslo, 25. aprila. z. Vodja observatorija v Oslu astronom Hassel je odkril nov komet v ozvezdju Andromede. Do pred dnevi komet astronomi niso mogli opaziti, ker se je tako pomikal, da ga je obsevala sončna svetloba. Zdaj je viden kmalu po sončnem zahodu v ozvezdju Perzeje. Komet rep je posebno dobro viden. Komet se premika z izredno hitrostjo in je po ve-

Gafencu o svojih razgovorih v Londonu in Berlinu

London, 25. aprila. g. Razgovori rumunskega zunanjega ministra Gafencu z angleškimi državniki so se včeraj nadaljevali do pozno v noč. Vodijo se v najširšem okviru in se nanašajo predvsem na pritegnitev Rusije kot soganarja za neodvisnost Rumunije. Razpravljajo tudi o pristopu Bolgarije v Balkansko zvezo in o izpolnitvi bolgarskih pogojev za ta korak. Velik del razgovorov se nanaša na način angleške pomoči Rumuniji v vojaškem in gospodarskem pogledu. Novinarjem je Gafencu sinoti izjavil, da je njegova naloga dokaj enostavna. Prepričan je, da se bo vrnil v Rumunijo z občutkom, da je varnost in bodočnost Rumunije bolj zagotovljena kakor kdaj poprej. O svojih razgovorih s Hitlerjem je Gafencu izjavil, da so pripomogli k razčiščenju mnogih vprašanj in da je bila odstranjena cela vrsta nesporazumov. Odpotoval je iz Berlina v prepričanju, da je podana možnost za ureditev vseh zadev na način, ki bo vsakogar zadovoljil.

Prevrat v Boliviji

LA PAZ, 25. aprila. br. V Boliviji je bila proglašena diktatura. Ministrski predsednik Busch je včeraj popoldne izvršil prevrat povsem nenadoma. V parlamentu je imel govor, v katerem je na lastno pest proglasil razpustitev parlamenta. Hkratu je samega sebe proglasil za diktatorja države.

V proglasu, ki ga je izdal novi diktator, naglašja, da bo novi režim izvajal politično, finančno in socialno diktaturo brez desničarskih in levčarskih tendenc. Manifest pravi, da je namen novega režima napredek Bolivije.

Odbor albanskega naroda

Pariz, 25. aprila. z. Pred tednom dni je bil v Parizu ustanovljen Odbor albanskega naroda. Odbor dobiva iz raznih krajev sveta in tudi iz Albanije pisma z zagotovilo, da se bodo zavedni Albanci borili vedno ob strani Francije, če bi izbruhnila svetovna vojna.

General Franco bo obiskal Rim in Berlin

London, 25. aprila. g. Tu so razširjene vesti, da bo italijanski zunanji minister grof Ciano konec maja obiskal Madrid. Takoj nato bo general Franco napravil svoje prvo uradno potovanje v inozemstvo ter bo najprej obiskal Rim in Berlin.

Ukrajenci francoski mobilizacijski načrti

Grenoble, 25. aprila. z. Po dolgi preiskavi, ki jo je vodil znani francoski protivohunski Drugi biro, je bil aretirani vojaški pisar 4. pionirskega polka, Dertas. Drugi biro je odkril, da je neka ženska preskrbel nek drugi državni mobilizacijski načrt za mejo ob Alpah. Posrečilo se je ugotoviti ime te ženske, ki je po rodu Svirčaka, in s pomočjo te sledi je bil odkrit tudi izdajalec, ki je absolviran jurist. Ob aretaciji so našli v podlogi njegovega suknjaka še nekaj ukradenih dokumentov.

Roosevelt skoraj postal žrtev avtomobilske nesreče

New York, 25. aprila. z. Na povratku iz Virginije, kjer je bil na obisku pri svojih sorodnikih, je malo manjkalo, da se ni prezidentov avtomobil zaletel na nekem križišču v dva avtomobila, ki sta z največjo brzino rezala vogal. Karambol je preprečil prezidentov šofer. V Washingtonu pa bi kmalu povzročil nesrečo neki avtomobilist, ki je prehitel prezidentov avto, da bi prezidenta videl od blizu. Obkratk je Roosevelt vozil brez običajne policijske eskorte na motociklih.

Don Juan št. 1 se je oženil

New York, 25. aprila. z. Včeraj sta se v Hollywoodu poročila znana filmska igralka Francozinja Suzanne Charpentier, ki jo pozna svet pod filmskim imenom Annabella, in filmski igralec Tyrone Power, ki ga imenujejo v Ameriki Don Juan št. 1.

Kraljica Geraldina odbila ponudbo za film

Budimpešta, 25. aprila. z. Neko hollywoodsko filmsko podjetje je ponudilo bivši albanski kraljici Geraldini 1 milijon dolarjev za sodelovanje v filmu, ki bi prikazal dogodke, ki so se pripetili neposredno pred okupacijo Albanije, in bog kraljice iz Albanije s tri dni starim albanskim prestolonaslednikom. Pravni zastopnik bivše albanske kraljice je podjetju odgovoril, da je kraljica Geraldina odbila z ogorčenjem ponudbo, ker nikakor neče vzbujati s filmom senzacije po tragični usodi, ki jo je zadela na Veliki petek. Po zadnjih vesteh se bo izgnani kralj Zogu z Geraldino in sestrami nastanil najprej v Egiptu, nato pa bo emigriral v Anglijo.

Politični obzornik

Kakšen naj bo duhovnik?

Glasiło sarajevskega nadškofa dr. Ivana Sarića »Katoški tjeđnik« je v svoji številki z dne 23. t. m. objavil uvodnik, v katerem razpravlja o vprašanju, kakšen bi moral biti katoški duhovnik. V članku poudarja:

»Niso na duhovniku glavno talenti. Ni glavno učenost, ne govornišvo, ne izkušnje, ne preudarnost, ne takt. Vse to je koristno, vse to je važno, vse to dela duhovnika privlačnega, njegovo osebo pa simpatično, ugledno, vplivno, popularno, toda vedno samo s predpogojem, da se za tem krije še nekaj lepšega in višjega. Ono, kar odločuje, kar osvaja, kar je neodoljivo, pa tudi nenadomestljivo, to je nadnaravni moment. Duhovnik mora biti za duše svetloba in ako hoče da nanje učinkuje magično, čudežno in močno, mora biti dober in svet. Ljudje morajo na njem opaziti, da on ni navaden človek: intelektualac, gospod, kavalir, javni delavec, patriot, prijatelj ljudstva. Takšnih je dovolj drugje. Toda tega ni na svetu: notranje duševne veličine, kreposti, obvladanja samega sebe, Redki so med ljudmi taki in krvavo težko je postati takšen človek. Ljudje so to na sebi preizkusili. Vse jim je laže, kakor biti dober, kakor obvladati in premagati v sebi svoje strasti, svoja zla nagnjenja...«

»Na drugem mestu v isti številki pa izvaja »Katoški tjeđnik«: »Vedno je najbolje, da se varuje mejna črta med duhovščino in laiki, med cerkvijo in svetskimi činitelji. Kjer se na to ne pazi, pride prej ali slej do borb in napetosti, pa na škodo cerkve in naroda. Duhovniki so lahko in morajo biti tudi narodni delavci, toda vedno drugega razreda, brez vodstvene odgovornosti in brez profesionalnega angažmaja. To je delokrog laikov. Ničee ne more biti istočasno apostol in svetski človek. Svečeniki v laičnem poslu lahko izgube duhovne pobožnosti. A cerkev tega neče, pa tudi narod tega neče. Ona hoče, da bodi svečenik svečenik, a ne vojvoda, ne gospodarski svetnik, ne politik, ne gospod-posvetnjak!«

Borzna poročila.

Curib. 25. aprila. Beograd 10. Park 11.81, London 20.87, New York 44.75, Bruselj 75.05, Milan 23.45, Amsterdam 236.05, Berlin 178.75, Sofija 5.40, Varšava 84. Bukarešta 3.35.

